

sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for bortvisning er opfyldt.

Kendelsen bør kunne kæres af politimesteren eller den bortviste efter de almindelige regler om kæremål i strafferetsplejens former.

Tilsvarende regler bør gælde med hensyn til prøvelse af en forlængelse af bortvisningsfristen.

Der henvises til betænkningens side 114-119.

4.4.1.3. Strafferetsplejeudvalget har fundet, at den bortviste under hensyn til indgrebs karakter skal have adgang til bistand fra en advokat, der kan varetage den bortvistes interesser under sagens behandling ved retten. Udvalget har overvejet den nærmere udformning af en ordning med advokatbistand, herunder om advokatbistand bør være frivillig, samt omkostningsspørgsmålet. Udvalget har – navnlig i lyset af den særlige, hurtige procesform, som udvalget har foreslået – fundet, at advokatbistand bør være obligatorisk (dvs. at den bortviste har krav på beskikkelse af advokat) og nødvendig (dvs. at den bortviste ikke kan vælge advokatbistand fra), således at der i alle tilfælde beskikkes advokat. Den beskikkede advokat bør have samme beføjelser som en forsvarer i en straffesag. Sælær mv. bør afholdes af statskassen efter samme regler, som gælder for forsvarere i straffesager.

Omkostningerne ved bortvisningssagen, herunder navnlig udgiften til advokat, bør efter udvalgets opfattelse ikke pålægges den bortviste ved rettens afgørelse i bortvisningssagen, selv om bortvisningen opretholdes ved sagens afgørelse. Statskassen bør foreløbigt afholde omkostningerne. Hvis den bortviste imidlertid i en straffesag dømmes for forhold, der har ført til bortvisningen, har udvalget fundet det rigtigst, at omkostningerne ved bortvisningssagen inddrages ved omkostningsafgørelsen i straffesagen. I disse tilfælde vil omkostningerne også ved bortvisningssagen således naturligt kunne opfattes som en omkostningsmæssig følge af en strafbar handling. Udgangspunktet bør være, at den dømte pålægges disse omkostninger. Der bør dog være en adgang til, at retten i det enkelte tilfælde kan bestemme, at omkostningerne helt eller delvis skal betales endeligt af statskassen, når særlige omstændigheder undtagelsesvis taler for det. Herved kan det sikres, at den samlede omkostningsafgørelse i straffesagen bliver rimelig i forhold til straffesagens konkrete resultat og omstændighederne i øvrigt.

Udvalget har fundet, at der i de tilfælde, hvor retten ikke har godkendt bortvisningsafgørelsen, ikke bør blive tale om at pålægge den bortviste omkostninger i den henseende. Det vil følge af den foreslåede ordning, at omkostningerne ved bortvisningssagen afholdes endeligt af statskassen i de sjældne tilfælde, hvor

bortvisning sker uden grundlag i et strafbart forhold, samt i de tilfælde, hvor en straffesag – af den ene eller den anden grund – ikke gennemføres.

Efter en samlet betragtning har udvalget fundet, at en sådan ordning vil føre til de rimeligste resultater og samtidig gøre det forsvarligt, at advokatbistanden påtvinges den bortviste, når denne indbringer sagen for retten.

Strafferetsplejeudvalget har endvidere overvejet spørgsmålet om erstatning for bortvisning, der kendes uberettiget. Udvalget har fundet, at spørgsmålet om erstatning bør afgøres efter de almindelige materielle regler, men at der efter indgrebs karakter bør indrømmes den bortviste den processuelle lettelse, der følger af retsplejelovens kapitel 93 a om erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning. Udvalget har derfor foreslået, at retsplejelovens § 1018 h om erstatning på grundlag af dansk rets almindelige erstatningsregler finder anvendelse på erstatningskrav i forbindelse med bortvisning. For så vidt angår tilbageholdelse efter den særlige regel i lovforslagets § 4 har udvalget dog fundet, at der bør gælde en bestemmelse svarende til reglen i retsplejelovens § 1018 a om uberettiget anholdelse.

Udvalget har fundet, at den bortviste bør have mulighed for at afhente nødvendige personlige effekter i hjemmet. Dette bør ske ved, at politiet ledsager den pågældende til boligen og overværer afhentningen.

Udvalget har endelig peget på, at der bør udarbejdes en vejledning til den bortviste om dennes retsstilling. Vejledningen bør udleveres til den bortviste ved forkyndelsen.

Der henvises til betænkningens side 116-117 og side 119-120.

4.4.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tilslutte sig Strafferetsplejeudvalgets overvejelser om behandling af sager om bortvisning, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse med udvalgets lovudkast.

Der henvises til lovforslagets §§ 4, 6, 8, 9 og § 10, stk. 1, samt bemærkningerne hertil

Justitsministeriet vil tage initiativ til, at der udarbejdes en vejledning som foreslået af udvalget.

4.5. Forurettedes retsstilling

4.5.1. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Strafferetsplejeudvalget har i sin betænkning lagt vægt på, at regler om bortvisning bør udformes således, at der kan tages skridt til løsning af de problemer, der har ført til bortvisningen, og udvalget har i den